

Nome _____ Data _____

LEMBRA

- Os **numerais** son palabras que expresan cantidade ou orde de maneira precisa. Os numerais poden ser **cardinais** (expresan cantidades exactas) ou **ordinais** (indican a posición dun elemento dentro dun conxunto ordenado).
- Os **indefinidos** son palabras que expresan cantidade ou nomean algo de xeito inexacto.

1 Subliña de vermello os numerais e de azul os indefinidos deste texto.

O meu irmán xogou onte o sexto partido do campionato de baloncesto. Gañaron, pero por pouca diferenza: soamente dous puntos! Agora mesmo teñen tres equipos por diante na clasificación. Pero se gañan todos os partidos pendentos, aínda teñen algunha posibilidade de acabar como primeiros clasificados do seu grupo.

2 Copia os numerais anteriores segundo a clase á que pertencen.

Cardinais _____, _____

Ordinais _____, _____

3 Copia as oracións escribindo o ordinal que lle corresponde a cada cifra.

- Paulo é o 1.º alumno na lista. ▶ *Paulo é o primeiro alumno na lista.* _____
- O teu amigo Luís vive no 6.º piso. ▶ _____
- Hoxe é o meu 11.º aniversario. ▶ _____
- Marcos chegou en 3.º lugar. ▶ _____

4 Completa co indefinido axeitado.

- Non quedaba _____ vaso limpo na lacena.
- Pedireille os apuntamentos a _____ dos compañeiros da clase.

Nome _____ Data _____

LEMBRA

Cando pronunciamos unha palabra, sempre hai unha sílaba que soa máis forte ca as outras. A sílaba que soa máis forte nunha palabra é a **sílaba tónica**; as outras **sílabas** son átonas.

Nalgunhas palabras, a sílaba tónica márcase poñendo sobre a súa vogal un signo chamado **acento gráfico**.

1 Arrodea a sílaba tónica nas seguintes palabras.

calcetín

móbil

helicóptero

fábrica

café

lapis

verniz

porta

pantalóns

margarida

2 Escribe cada palabra no seu lugar tendo en conta que cada casa é unha sílaba e que a casa sombreada corresponde á sílaba tónica.

camaleón

conto

xoaniña

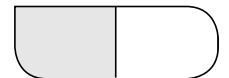
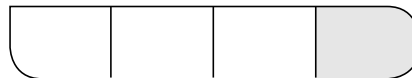
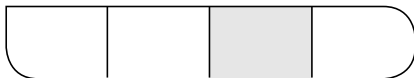
teléfono

tobogán

árbore

3 Busca e copia unha palabra desta páxina que leve acento gráfico en cada posición.

Na última sílaba

Na penúltima sílaba

Na antepenúltima sílaba

Nome _____ Data _____

LEMBRA

Son **palabras homófonas** as que soan igual, aínda que signifiquen cousas distintas. Por exemplo, *beo* (forma verbal do verbo *beir*, emitir o seu son característico as ovellas) e *veo* (tea moi fina usada para cubrir a cabeza ou a cara).

Eu beo:
beee!

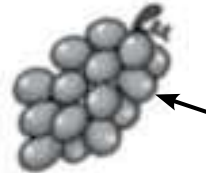
1 Subliña, en cada caso, a palabra homófona representada.

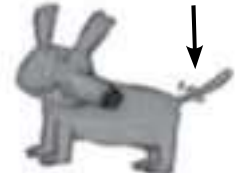
bota / vota

baca / vaca

vago / bago

rabo / ravo

2 Escribe o significado das palabras que non subliñaches na actividade anterior. Se o precisas, consulta o dicionario.

- _____
- _____
- _____
- _____

3 Completa cada oración coa palabra axeitada.

- Eu sempre _____ a cociña despois de lavar a louza. (*varro / barro*)
- Meu curmán, o brasileiro, _____ visitarnos mañá. (*ben / vén*)
- Esa ensalada con froita estache moi _____. (*voa / boa*)
- Grazas ao _____ aguantei ben a calor. (*abano / habano*).
- _____, que molesto! Non soporto o ruído desa máquina! (*hai / aí*)

Nome _____ Data _____

LEMBRA

Os **adxectivos** son palabras que expresan calidades ou estados das persoas, dos animais ou das cousas. Os adxectivos están no mesmo xénero e no mesmo número ca o substantivo a que se refiren.

Os **graos** do adxectivo son tres: positivo, comparativo e superlativo.

1 Arrodea os adxectivos e subliña os substantivos a que se refiren.

- Ana ten unha gata branca e Brais ten un can negro.
- Necesito unhas tesoiras máis grandes ca estas.
- Eu teño os cabelos rizados; ti, en cambio, tes os cabelos lisos.
- Antes estaba un ceo escurísimo, pero agora vai un sol espléndido.

2 Copia algún adxectivo dos que arrodeaches que teña os graos indicados.

Grao positivo

Grao comparativo

Grao superlativo

3 Como están? Escribe un adxectivo referido a cada debuxo.

4 Escribe tres oracións co mesmo adxectivo en grao positivo, comparativo e superlativo.

- _____
- _____
- _____

7

O acento gráfico nas palabras agudas

Nome _____ Data _____

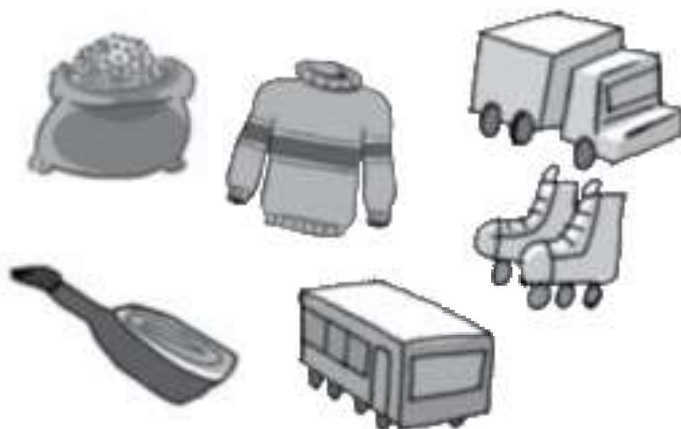
LEMBRA

As palabras que teñen como sílaba tónica a última chámanse **palabras agudas**.

- As palabras agudas levan acento gráfico cando rematan en **vogal**, en vogal + **s**, en vogal + **n**, en vogal + **ns**.
- As palabras agudas non levan acento gráfico cando rematan en consoante distinta de **n** ou **s** ou en ditongo decrecente (**-ai, -ei, -oi, -ui, -au, -eu, -ou, -iu**) seguido ou non de **-s**.

1 Busca e escribe as seis palabras representadas.

Q	O	A	X	A	M	Ó	N	P	C
X	A	U	T	O	B	Ú	S	C	A
E	S	U	S	E	L	D	A	I	M
R	P	A	T	Í	N	S	R	R	I
S	A	N	O	A	M	T	R	N	Ó
E	V	C	B	X	C	A	O	D	N
I	V	A	L	E	T	E	Z	U	D

2 Arrodea a sílaba tónica das seis palabras anteriores e responde.

- Que posición ocupa a sílaba tónica? _____
- Polo tanto, como son as seis palabras anteriores? _____

3 Acentúa as palabras agudas que sexa preciso.

- Hoxe no xantar puxeron fideos, ensalada e salmon.
- Os champions do maratón escolar foron Ruben e Xose.
- Esta mañá vin os saltos de trampolín na televisión.

Nome _____ Data _____

LEMBRA

As **palabras derivadas** son as que se forman ao engadirlle unha partícula a outra palabra. Por exemplo, *dentista* é unha palabra derivada que se formou engadíndolle a partícula *-ista* á palabra *dente*.

1 Relaciona cada palabra derivada coa súa primitiva.

ferreiro	libreiro	panadeiro	papeleira	papelorio	ferradura
	papel	ferro	pan	libro	
libraría	paneira	libresco	ferraría	papeleta	panadaría

2 Escribe en cada caso unha palabra derivada.

- Persoa que prepara a comida na **cociña**. ▶ _____
- Tenda onde se vende todo tipo de **carne**. ▶ _____
- Persoa que che leva a **carta** que che enviaron. ▶ _____
- Máquina que serve para **lavar** a roupa. ▶ _____
- Lugar para gardar **coches** e carruaxes. ▶ _____

3 Forma palabras derivadas seguindo os modelos.

- flor ▶ *floreiro* _____
- azucre ▶ _____
- cunca ▶ _____
- cesto ▶ _____

- sal ▶ *saleiro* _____
- chave ▶ _____
- palla ▶ _____
- ficha ▶ _____

Nome _____ Data _____

LEMBRA

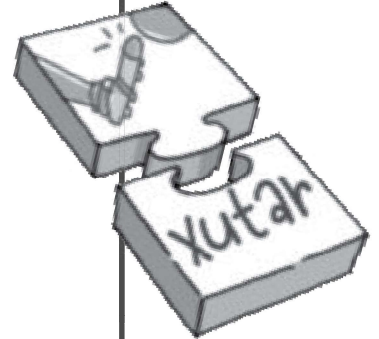
Os **verbos** son palabras que expresan accións.

A **conxugación** é o conxunto de todas as formas dun verbo.

O **infinitivo** é a forma que utilizamos para nomear os verbos.

Todas as formas verbais constan de **raíz** e de **desinencias**.

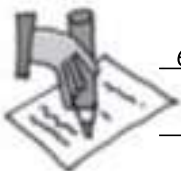
Hai tres conxugacións: primeira (-ar), segunda (-er) e terceira (-ir).

1 Le o texto e subliña os verbos.

Olaia asegura que, de maior, será ximnasta profesional. Por iso acode cada mañá ao ximnasio, aos adestramentos do seu club. Ela insiste en que tanto deporte non lle resulta pesado, pero tamén admite que, ás veces, acaba o día moi cansa. Así e todo, para ela o esforzo paga a pena!

2 Copia os verbos que subliñaches, escribe o infinitivo e a conxugación (1.ª, 2.ª ou 3.ª).

• <u>asegura</u> ▶ <u>asegurar</u> 1.ª	• _____ ▶ _____ ____
• _____ ▶ _____ ____	• _____ ▶ _____ ____
• _____ ▶ _____ ____	• _____ ▶ _____ ____
• _____ ▶ _____ ____	• _____ ▶ _____ ____

3 Que fai? Escribe, en cada caso, a forma verbal representada e o infinitivo correspondente.

escribe

4 Separa a raíz e a desinencia de cada forma verbal.

• quería ▶ <u>quer-ía</u>	• discutes ▶ _____	• andamos ▶ _____
• pintou ▶ _____	• debateu ▶ _____	• subides ▶ _____

Nome _____ Data _____

LEMBRA

As palabras que teñen como sílaba tónica a penúltima chámanse **palabras graves**.

- As palabras graves levan acento gráfico cando rematan en consoante distinta de **n** ou **s**, ou en grupo consonántico distinto de **ns**.
- As palabras graves non se acentúan se rematan en **vogal**, en vogal + **n**, en vogal + **s** ou en vogal + **ns**.

1 Os nomes destes animais son palabras graves. Escríbeos e arrodea o que leva acento gráfico.

2 Escribe unha oración con cada palabra grave representada. Olo cos acentos!

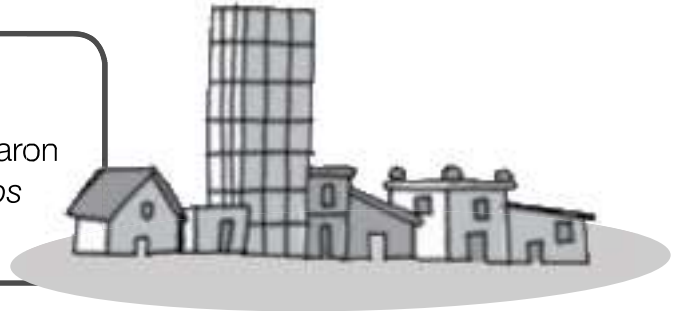
3 Acentúa as palabras graves que cumpra.

- Cesar esqueceu o chandal no vestiario e tivo que volver por el.
- Nestor mercou un comic novo e a nai, un automobil de segunda man.
- O album de cromos estache facil de atopar; gardeino no moble do cuarto.

Nome _____ Data _____

LEMBRA

As **palabras compostas** son as que se formaron unindo dúas ou máis palabras, como *rañaceos* (*rañar* e *ceo*).

1 Relaciona e escribe as palabras compostas que formes.

salva •	• gotas ▶ _____
alto •	• rollas ▶ _____
conta •	• vidas ▶ _____
saca •	• falante ▶ _____

2 Anota a palabra composta que corresponde en cada caso.

- Barra das escaleiras onde se apoian as mans. ▶ _____
- Máquina que lava os pratos, os vasos, os cubertos... ▶ _____
- Persoa que se ocupa de vixiar os montes. ▶ _____
- Obxecto semellante a un coitelo para abrir as cartas. ▶ _____

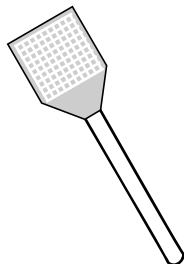
3 Le estas palabras compostas que se mesturaron e escribe as palabras correctas coa axuda dos debuxos.

crebarraios

mataventos

paramoscas

papacabezas

Nome _____ Data _____

LEMBRA

As formas verbais expresan **número**: poden estar en **singular** ou en **plural**.

As formas verbais tamén expresan a **persoa** que realiza a acción: poden estar en **primeira**, en **segunda** ou en **terceira** persoa.

1 Le o texto e arrodea de vermello os verbos en singular e de azul os verbos en plural.

Clara e Marta irán á excursión ás illas Cíes, pero as súas curmás, Laura e Rosa, aínda non o saben. Eu tamén irei. Por certo, Xoán, ti dixeches que si que virías, pero aínda non trouxeches a autorización. Ao final viredes Neves e ti? Que decidistes? Lembra que mañá remata o prazo de inscrición...

2 Subliña os verbos destas oracións e, ao acabar, clasifícaos.

- Eu irei a Italia.
- Elas xogan coa pelota.
- Nós comemos arroz.
- El le moi ben.
- Ti cantas rap?
- Vós sempre rides.

Primeira persoa _____

Segunda persoa _____

Terceira persoa _____

3 Completa esta táboa coas formas non persoais que faltan.

Infinitivo	Xerundio	Participio			
	batendo		batida		
		fuxido			fuxidas
xantar				xantadas	

9

O acento gráfico nas palabras esdrúxulas

PLAN DE MELLORA. Ficha 2

Nome _____ Data _____

LEMBRA

As palabras que teñen como sílaba tónica a antepenúltima chámanse **palabras esdrúxulas**. As palabras esdrúxulas sempre levan acento gráfico.

1 Escribe a palabra que non é esdrúxula de cada grupo.

fábrica
esdrúxula
parasito
máxico

tómbola
páxina
gárgola
pelicano

cántiga
informática
atmosfera
lóstrego

conductor
época
céspede
árbore

2 Descubre a palabra esdrúxula que corresponde en cada caso.

- Materia que estuda os números e as operacións. ▶ _____
- Aparello que regula o paso de vehículos con luces de cores. ▶ _____
- Unidade de lonxitude equivalente a 1.000 metros. ▶ _____
- Letra máis grande con que se escriben os nomes propios. ▶ _____
- Gran construción que servía de tumba aos antigos faraóns. ▶ _____

3 Copia as oracións escribindo as palabras esdrúxulas representadas.

- Pon o e saberás se tes febre.

- Hai unha na ventá.

- Esta fai unhas fotos boísimas!

9

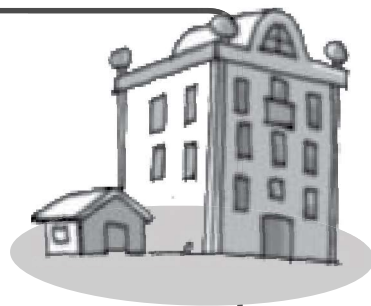
Os diminutivos e os aumentativos

Nome _____ Data _____

LEMBRA

Os sufixos **diminutivos** indican tamaño pequeno e tamén expresan cariño. Son sufixos diminutivos *-iño/-iña*.

Os sufixos **aumentativos** indican tamaño grande. Son sufixos aumentativos *-azo/-aza* e *-ón/-ona*.

1 Le o texto e clasifica as palabras destacadas no grupo correspondente.

Onte fomos xantar de campo co tío Paulo, a tía Saleta e a **curmanciña** Iria, todos no seu **cochazo** novo do trinque. Fomos a un lugar con **mesañas** e **banquiños** de madeira debaixo dunha **arboraza** enorme preto dun **regatiño**. Mamá levou unha **cestaza** chea de bocadillos e os tíos un **pastelón** de chocolate que case non cabía na mesa! Iria e mais eu comemos a fartar! E os demais tamén, eh?

Son diminutivos

Son aumentativos

2 Risca as palabras que non sexan diminutivos.

espiña

baixiño

niño

xoaniña

cociña

mesaña

pelotiña

gatiño

saquiño

veciño

3 Escribe un diminutivo e un aumentativo para cada unha das seguintes palabras.

• flor ▶ _____, _____

• porta ▶ _____, _____

• dedo ▶ _____, _____

• peixe ▶ _____, _____

• moto ▶ _____, _____

• piso ▶ _____, _____